

dekanat Grodno-Zachód Początki parafii wiążą się z datą 2 lutego 1626 roku. W tym dniu litewski marszałek nadworny Krzysztof Wiesiołowski, zarządzający dobrami stołowymi na Grodzieńszczyźnie, wydał dokument fundacyjny na budowę w Kwasówce kościoła parafialnego pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

Do parafii, oprócz fary w Kwasówce, należał przez pewien czas kościół filialny w miejscowości Poniemuń nad Niemnem. Ufundował go w roku 1717 podczaszy czernihowski Józef Gródecki. Była to nieduża drewniana świątynia pod tytułem Wniebowstąpienia Pańskiego. Filia poniemuńska istniała do 1868 roku. † Od 1705 roku na terytorium parafii w miejscowości Świsłocz istniał klasztor franciszkanów. Powstał on dzięki fundacji Joanny Heleny z Ogińskich Tarłowej. Mieszkało tu kilku księży i zakonników. Klasztor miał swój kościół pod wezwaniem św. Piotra i Pawła. Jak wiele innych placówek tego typu w zaborze rosyjskim, został on skasowany po klęsce powstania listopadowego w 1832 roku.

Charytatywną instytucją parafialną był tzw. szpital, spełniający rolę przytułku dla biednych i bezdomnych starców, którzy, mieszkając tu, pełnili różne posługi przy kościele. W budynku szpitala odbywała się też nauka miejscowych dzieci chłopskich. Nic nie wiadomo na temat fundatora owej instytucji.

Od 1784 roku przy kościele istniało Bractwo Różańcowe wprowadzone przez dominikanów. Zostało jednak zlikwidowane, bowiem w 1867 r. już nie istniało.

Parafia kwasowska wchodziła w skład dekanatu grodzieńskiego biskupstwa wileńskiego (od 1925 roku - arcybiskupstwa). Na przestrzeni wieków należało do niej około 30 miejscowości.

W historii kwasowskiej parafii wspomina się o trzech kościołach. Pierwszą świątynię wybudowano zapewne tuż po fundacji parafii w 1626 roku kosztem skarbu królewskiego. Pierwszy kościół był drewniany. W kościele mieściły się trzy ołtarze o dwóch kondygnacjach, wyrzeźbione z drewna, pomalowane i pozłacane. W pierwszej kondygnacji głównego ołtarza umieszczono obraz Wniebowzięcia NMP, u góry też był wizerunek Matki Bożej. W ołtarzach bocznych znajdowały się obrazy przedstawiające św. Teresę, św. Rocha, św. Antoniego Padewskiego i św. Józefa. Nieprzypadkowa była obecność w tej ówczesnej wiejskiej świątyni wizerunku św. Rocha, patrona chroniącego przed zarazą - zjawiskiem bardzo częstym i niebezpiecznym w tamtych latach. Budynek kościelny otaczał ogrodzony dookoła cmentarz parafialny. Do końca XIX wieku chowano tu zmarłych.

W roku 1747 kosztem króla Augusta III i staraniami ówczesnego proboszcza parafii ks. Piotra Rezona na miejscu starej rozebranej świątyni wzniesiono nową. Nowy kościół też był

drewniany. Miał dziesięć okien i wieżyczkę zakończoną krzyżem. W kościele znajdowały się cztery ołtarze. Ołtarz główny - "staroświecki" - pochodził zapewne z wyposażenia starego kościoła. W pierwszej kondygnacji, tak jak w poprzednim kościele, znajdował się obraz Wniebowzięcia NMP, natomiast nad nim - wizerunek Patronki parafii, Matki Boskiej Niepokalanej. W jednym z bocznych ołtarzy mieściły się obrazy Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Barbary, w drugim - obrazy Pana Jezusa Ukrzyżowanego i Najświętszej Maryi Panny. Czwarty ołtarz o jednej kondygnacji usytuowano przy ambonie. Znajdował się tu wizerunek św. Antoniego z Padwy. Ambona była drewniana z wyrzeźbionymi postaciami czterech Ewangelistów.

O krytycznym stanie blisko stuletniej fary kwasowskiej informuje jeden z listów urzędowych z 1832 roku. W 1854 r. parafianie zaczęli ubiegać się o pozwolenie na budowę nowej murowanej świątyni. Uzyskali je w 1856 roku w Departamencie Wyznań Obcych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Rosji. Projekt budowy otrzymano w ostatnich dniach grudnia 1856 roku. Został on sporządzony przez Grodzieńską Gubernialną Komisję Budowlaną. Latem 1864 roku na rozporządzenie generała-gubernatora Michała Murawjowa prace budowlane zostały przerwane. Dopiero w marcu 1870 roku parafianie uzyskali z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zezwolenie na zakończenie budowy świątyni pod warunkiem, że po skończeniu prac natychmiast zostanie zburzony stary kościół.

Zbiórką środków i wszystkimi pracami związanymi z budową kierował ks. Antoni Ejsmont. Do jesieni 1871 roku skończono najważniejsze prace budowlane. 18 listopada 1871 r. (30 listopada według nowego stylu) ks. Antoni Ejsmont uroczystą Mszą św. z poświęceniem nowej fary kwasowskiej otworzył kolejny etap w dziejach parafii. Lecz świątynia nie była jeszcze całkowicie ukończona. W 1872 roku kościół został otynkowany wewnątrz i na zewnątrz. Rok później zakończono budowę murowanej dzwonnicy oraz wzniesiono wieżę kościelną. Wtedy też kościół ze starym cmentarzem przykościelnym otoczono kamiennym murem. Prace przy ozdabianiu wnętrza świątyni trwały w dalszym ciągu.

Nowy kościół, który przetrwał do dnia dzisiejszego, zbudowany jest w stylu neogotyckim. Bryła świątyni odznacza się prostotą i symetrią. Jest to kościół trójnawowy o układzie halowym. Nawa środkowa oddzielona jest od naw bocznych filarami, po pięć filarów z każdej strony. Filary są połączone ze sobą półokrągłymi arkadami, ozdobionymi gzymsami. Po lewej stronie na środkowym filarze zawieszono ambonę. Nad wejściem do kościoła znajduje się chór, w nim dziesięciogłosowe organy. (Te organy w czasie działań bojowych latem 1944 roku były trafione

przez pocisk artyleryjski i poważnie uszkodzone. Na dość kosztowny remont parafianie zdecydowali się dopiero w 1997 roku. Instrument naprawił pan Stanisław Czerniawski z Mińska. Latem tegoż roku odremontowane organy zostały poświęcone przez ks. biskupa Aleksandra Kaszkiewicz). W inwentarzu kościoła odnajdujemy, że instrument wykonał Florian Ostromecki w 1884 r. Natomiast znak firmowy tegoż organmistrza, umieszczony na organach, podaje inną datę - rok 1887.

Prezbiterium od zachodu jest zamknięte trójbocznie i ma szerokość nawy środkowej. Z prawej strony przylega do niego zakrystia, z lewej - tzw. skarbiec. Od wschodu na osi kościoła znajduje się czworoboczna wieża o trzech kondygnacjach.

Elewacja świątyni obecnie jest otynkowana i pobielona. Kiedyś w niszach fasady znajdowały się osiemnastowieczne drewniane figury: św. Stanisława – głównego patrona Polski i św. Kazimierza – patrona Litwy. Już w czasach sowieckich obie te figury zabrano do Muzeum Ateizmu i Religii w Grodnie (obecnie Muzeum Religii). W 1996 roku w puste wnęki wstawiono nowe figury: św. Kazimierza i św. Maksymiliana Kolbego – patronów diecezji grodzieńskiej. Figury zostały wykonane przez miejscowego rzeźbiarza Stanisława Byka.

Ołtarz główny o trzech kondygnacjach jest murowany, ozdobiony czterema kolumnami i dwiema figurami aniołów po obu stronach. Znajdują się w nim obrazy: Matki Bożej Niepokalanej i Przemienienia Pańskiego. W górnej kondygnacji - krzyż, a nad nim Oko - symbol Opatrzności Bożej. W ołtarzu lewej nawy o dwóch kondygnacjach mieszczą się obrazy św. Antoniego i św. Józefa. Tu się znajduje też wyrzeźbiona z drewna figura św. Antoniego. W ołtarzu prawej nawy są obrazy Przemienienia Pańskiego i Matki Boskiej Szkaplerznej. Jest tu także figura Patronki kościoła - Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej. Po obu stronach świątyni, przy filarach środkowych, znajdują się figury św. Teresy i Serca Jezusowego.

Koło kościoła, przylegając do wschodniej ściany cmentarnych murów, jest umiejscowiona murowana dzwonnica. W północno-zachodnim rogu przykościelnego cmentarza znajduje się Grób Nieznanego Żołnierza z wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku.